

הסיפור
שליסיפור מעורך השראה
לשולחן השבתלזכות שמואל אליהו הכהן וזוגתו שרה יסכה וילדיהם:
שירה, אוריאל מנחם הכהן, הילה, אילה שיחיו איזנברג
יהושע וזוגתו דינה ובנם מנחם איתן שיחיו גוטמןהצלה גשמית
ורוחנית

הרב ידידיה אזרחיאן

אנשי הדת. בשלב מסויים בתפילה כרע כל הקהל על ברכיו ונפל אפיים ארצה, חוץ מהרב הרשברג ואנוכי, שליוויתי אותו. בתום התפילה ניגש אלינו אחד מכהני הדת, אדם שחצן ויהיר, ושאל בכעס, "למה לא כיבדתם אותנו? למה לא השתחויתם כמו הכמרים?" פניתי לרב הרשברג, והוא הסביר, "הכמרים שבאו מסוריה ומלבנון מבינים את השפה, אבל אני לא מבין ערבית, ואצלנו בתורה כתוב 'לא תשתחוהו' - איך אני יכול להשתחוות אם אני לא מבין על מה ולמה?"

המואל שמע את התשובה והלך לדרכו, אך כעבור זמן קצר חזר ואמר שהאיטולה ח'ומייני מבקש לפגוש אותנו. הייתי בהלם. נשאתי תפילה חרישית בלבי וקיבלתי עלי את הדין. כשהגענו אל ח'ומייני הוא פנה אלי ואמר, "תגיד לחכם תודה רבה שלא נהגתם בחנופה. אני יודע שהכמרים השתחוו רק כדי למצוא חן בעינינו, ואני מעריך שנהגתם בהתאם לאמונתכם." תרגמתי את הדברים לרב הרשברג, והוא אמר לי, "עכשיו זו עת רצון. בקש ממנו שייתן לנו כמה דקות לדבר על הצרכים של יהודי איראן". אחרי שחזרתי באזניו על בקשת הרב הרשברג, פנה ח'ומייני אל בנו, אחמד, וביקש שייקבע לנו פגישה עמו ליום ראשון בצהריים בעיר קום, עיר הקודש שלהם שבה הוא התגורר.

באותה פגישה אכן העלינו מספר נושאים שנגעו לקהילה היהודית למשל, אנשי משמרות המהפכה נהגו להחרים טליתות וכל פריט שהופיע עליו מגן דוד בגלל הדמיון לדגל ישראל, והסברנו שאלו סמלים דתיים עתיקים הרבה יותר מדגל ישראל, והובטח לנו שלא ייטפלו עוד ליהודים בגללם. גם קיבלנו אישור מיוחד להשתמש בין לטכסים דתיים - חופות, בריתות, קידוש והבדלה - למרות האיסור החמור על צריכת אלכוהול בחוקי האסלאם. באותם ימים הונהג עוצר לילי, ואסור היה לצאת מהבתים מתשע בלילה עד שש בבוקר. העלנו את הבעיה שבתקופת הסליחות היהודים משכימים קום לבית הכנסת, וקיבלנו ממנו אישור חריג מיוחד על כך.

בעקבות אותה פגישה נרקמו יחסי קרבה מיוחדים ביני לבין אחמד, בנו של ח'ומייני, ובזכות קשרים אצלי הצלחתי לפעול דברים שונים לטובת הקהילה היהודית. למשל, לפני פסח הצלחתי לקבל חמישים טון חיטה לאפיית מצות לחג הפסח עבור חמישים אלף היהודים שנתרו באיראן, וזאת בשעה שהיה מחסור בחיטה ואנשים עמדו בתור לחלוקת לחם. כמו כן סייעו לי הקשרים הללו לא פעם לשחרר יהודים שנעצרו על ידי כוחות הבאסיג' על לא עוול בכפם. כל זאת הודות לעידודו של הרבי לרב הרשברג לנסוע לאיראן כדי לבקר את השבויים!

למעשה, על הרבי קראתי עוד קודם לכן בעיתונים שהיו מגיעים מישראל, וכשנה לפני המהפכה הגיעו לאיראן שני אברכים חב"דיים בשליחותו של הרבי, הרב יוסף גרליצקי, כיום שליח הרבי לתל אביב, והרב הרצל אילוליאן, בעצמו יליד איראן, שהתקרב לחב"ד אחרי שעזב עם משפחתו בצעירותו את המדינה. ככל שהלך וגבר חוסר היציבות במדינה, היו מי שביקשו להוציא לפחות את הנוער מטווח הסכנה, וביקשתי מהאברכים שסייעו בהעברת נערים אלו לארצות הברית. בהמשך, כאשר

ולדתי בעיר סננדג' באיראן, דור תשיעי למשפחת רבנים שמקורה מהעיר צפת. אבי היה הרב הראשי של חבל כורדיסטן באיראן, ואצלו השתלמתי במקצועות התורניים, ובהמשך למדתי בשיבת פורת יוסף בירושלים והוסמכתי לרבנות על ידי ראש הישיבה הרב יהודה צדקה זצ"ל.

אחרי שפרצה המהפכה האסלאמית באיראן בשנת תשל"ט (1979), נבחרתי לכהן כאב בית דין, וכן מוניתי לשמש ראש ועד הקהילה ואיש קשר בין יהודי איראן לממשל. זמן קצר אחרי המהפכה, השתלטה קבוצת סטודנטים איראנים על שגרירות ארה"ב בטהראן ולקחו חמישים ושנים בני ערובה, ששחררו לבסוף רק כעבור יותר משנה. בשלב מסוים של המשבר, יום האו"ם ביקור של שני כמרים אצל השבויים, ובלחץ ארגונים יהודיים הוחלט לצרף גם רב למשלחת לטובת שלושת השבויים היהודים. האיראנים דרשו שהרב לא יהיה אזרח אמריקני או ישראלי, ולמשימה נבחר רבה של מקסיקו, הרב אברהם מרדכי הרשברג.

היו מי שניסו להניא את הרב הרשברג מהנסיעה לאיראן בתקופה רגישה זו מחשש לגורלו, והוא החליט להיוועץ ברבי. בהתוועדות י"ט בכסלו תשמ"מ (1979), כשבוע לפני מועד הנסיעה המתוכננת, הוא ניגש לרבי בין השיחות וסיפר על תכניתו לנסוע לאיראן ועל חששותיו. הרבי עודד אותו לנסוע ואף הזכיר לו לקחת גרות חנוכה כדי להדליק עם השבויים היהודיים. הרב הרשברג ביקר אצל השבויים ואכן גם הדליק איתם גרות חנוכה באישור המארחים האיראנים.

למחרת התקיימה במסגד המרכזי בטהרן תפילת יום שישי המונית בנוכחותו של המנהיג העליון החדש האיטולה ח'ומייני, ואליה הוזמנו

<<

לציון שבעים שנה למנהיגותו של הרבי, יתמקדו פרסומי JEM בכל שבוע
באחד מהמאורעות, הרעיונות או האישים הקשורים לחייו של הרבי.

מאורעות
רעיונות אישים

פרצה מלחמת איראן-עיראק שגבתה את חייהם של כמיליון איראניים, החל גיוס המוני לצבא, אפילו של צעירים בני שש עשרה. היה זה מצב של פיקוח נפשות ממש, והבנו שחייבים לפעול בכל המרץ כדי להוציא את הצעירים הללו מהמדינה.

לתמונה הוכנס הרב יעקב העכט, איש חינוך חב"די נמרץ מארה"ב, שבעידודו של הרבי נכנס לעובי הקורה ובעזרת קשרים ב'חלונות הגבוהים' בארצות הברית הצליח להבטיח אישור גורף לויזות עבור מאות צעירים, למרות הקשיים הרבים שהערימו אז שלטונות ארה"ב על מתן ויזות. במקביל נערכו לקלוט את מאות הנערים מבחינה גשמית ורוחנית, ואף הוקמו מסגרות חינוך מיוחדות עבורם בעידודו הנמרץ ובהכוונתו של הרבי.

בשנה הראשונה עוד היה אפשר לצאת מאיראן בטיסות סדירות, אם כי גם אז נדרשנו לנקוט בזהירות יתירה כדי שלא לעורר את חשדם של השלטונות. בהמשך הערימו השלטונות קשיים, ונאלצנו להבריח אותם

דרך הגבול עם פקיסטאן לבירה קראצ'י, ומשם לטורקיה או לאחת ממדינות אירופה שמהן יכלו הילדים להמשיך לישראל, או לקבל ויזה לארה"ב. פעולות אלו כבר היו מורכבות יותר ונעשו בשיתוף המוסד הישראלי וארגון הג'וינט, אבל הפעילות הזו שנמשכה על פני

כשנתיים ובמהלכה הוצאו כמעט כל בני הנוער היהודים מאיראן, החלה באישורו ובעידודו הנמרץ של הרבי.

בתוך הקהילה התעורר ויכוח לגבי הוצאתם ההמונית של בני הנוער, היו מי שחששו שהדבר יוודע לשלטונות וימיט אסון על כלל היהודים. בסופו של דבר, היה מי שפנה לשלטונות והלשין עלי שאני נציג של המוסד ושל הסי-אי-איי האמריקני, שאני שולח מאות ילדים מחוץ לאיראן ומעביר כספי תרומות מבית הכנסת לישראל.

למזלי הרב הייתה לי היכרות קודמת עוד מהתקופה שלפני המהפכה עם מי ששימש אז התובע העליון, והוא התקשר אלי לילה אחד וקבע להיפגש בחשאיות למחרת. כשנפגשנו הוא בישר לי על ההלשנה, והזהיר אותי שעלי לברוח תוך ארבעים ושמונה שעות, שכן הוא לא יוכל לסייע לי ברגע שדבר ההלשנה יוודע לגורמי השלטון. פניתי אל איש הקשר שלי במוסד ותוך זמן קצר חולצתי בדרך לא דרך מאיראן, כשאני נאלץ להשאיר אחריי את כל רכושי, ובכללו ספרייה תורנית מפוארת שעברה במשפחתנו לאורך הדורות ובה כתיבי יד נדירים, וכן את תעודות ההסמכה לרבנות שקיבלתי. מאוחר יותר נודע לי שאנשי משמרות המהפכה פרצו לביתי ומשלא מצאו אותי, בזזו ושרפו את הבית.

תחילה התגוררתי תקופה בישראל, אך מאחר שבני ובתי הנשואים התגוררו בארה"ב, עברתי לשם. כשראיתי את העזובה הרוחנית בקרב הצעירים האיראניים שהיגרו לארה"ב, הבנתי שהם בסכנת התבוללות והחלטתי להירתם לקרבם למסורת. הרב ארתור שניאור ניאות לארח אותנו באחד האולמות בבית הכנסת שלו, פארק איסט במנהטן, והשאל לינו ספר תורה. בהמשך הוצאתי סידור תפילה עם תרגום לפרסית, והשפעת עליהם לשמור על מצוות יסודיות כמו שבת, כשרות וטהרת המשפחה.

אחרי הגעתי לניו יורק, ביקרתי את הרב העכט ובאותה הזדמנות זכיתי גם לפגוש את הרבי. כשהרבי חלף על פנינו בבית המדרש, הציג אותי הרב העכט בפניו בקצרה, ובהמשך נאמר לי שהרבי מזמין אותי להיכנס אליו ליחידות לשוחח איתו.

נכנסתי לחדרו של הרבי והתרשמתי מהצניעות שמאפיינת את החדר. כשראיתי את הרבי וחשתי את הקדושה הקורנת ממנו, לא הצלחתי לעצור את פרץ הדמעות. "למה אתה בוכה?" שאל אותי הרבי, "הרי כתוב 'עבדו את ה' בשמחה'".

"אלו דמעות של שמחה", ענית.

הרבי התעניין לגבי יהודי איראן, ושאל כמה עוד נשארו שם, מה מעשיהם, האם הם רוצים לצאת, מה המצב שם מבחינה דתית והאם בתי הכנסת פעילים?

ענית על שאלותיו, וביקשתי שיתפלל בעד יהודי איראן, הן אלה שנשארו שם ונמצאים בסכנה גשמית, והן אלה שיצאו ונמצאים בסכנה רוחנית. סיפרתי לרבי על הסידור שתרגמתי, והוא אמר לי, "טוב עשית, אך לא די בכך. אתה צריך לתרגם את הקיצור שולחן ערוך, כדי שידעו את ההלכות המעשיות". הוא גם העניק לי דולר באומרו שהוא מבקש להיות שותף איתי בעבודת קודש זו, ובירך אותי ש"יפוצו מעיינותיך חוצה".

אכן ברכתו של הרבי התקיימה, וזכיתי לסיים תוך פחות משנה את תרגום הקיצור שולחן ערוך לפרסית, ובהמשך לתרגם את ספר תהלים, את חמש מגילות ואת ספר המצוות. ספרים אלו נפוצו בכל רחבי העולם בקרב יהודים יוצאי פרס. מכל ספר שהוצאתי לאור הקפדתי להביא עותק לרבי, ובכלל שמרתי על קשר הדוק עם חצר הרבי - הגעתי כמה וכמה פעמים להשתתף בהתוועדויות ולחלוקת הדולרים של יום ראשון, ואף שמרתי על קשר מכתבים עם הרבי. בשנת תשמ"ט (1989), בעת ביקור הרבנים הראשיים - הרב מרדכי אליהו והרב אברהם שפירא - בארה"ב, ארגנתי לבקשתו של הרב אליהו את ביקורם של השניים אצל הרבי.

בכל פעם שראיתי את פניו של הרבי, כמעט ואיבדתי את עשתונותי מרוב התרגשות. לא הייתי מסוגל להביט בפניו מרוב קדושתו של הצדיק, והשכינה שהאירה את פניו. ברור לי שהוא לא היה אדם רגיל, אלא כמלאך ה'. באופן אישי הייתי עד לכמה וכמה סיפורי מופת שאירעו עם בני קהילתי, חולים שנרפאו ועקרות שנפקדו בברכת הרבי. ב"ה ששליחי הרבי בכל העולם ממשיכים בדרכו ומפיצים את תורתו ברבים.

הרב ידידיה אורחיאן, ממנהיגי הקהילה היהודית בטהרן בתקופת המהפכה האיראנית, שימש במשך כעשרים שנה, רבה של קהילת יהודי פרס במנהטן, עד לפרישתו בשנת תשס"ז (2007). הוא רואיין בביתו בחדש כסלו תשע"א (2011).

ד"ר יעקב העכט, ראש ישיבת אגודת חב"ד / המרכז לעזרי שליחות ט"ל 1777-373-03

לזכות אבינו היקר הרב יעקב שי' מינסקי ולעילוי נשמת אמנו היקרה מרת שיינא באשע בתיה ע"ה הוקדש ע"י בנם ר' שניאור ויוכבד שיחיו מינסקי

השבוע לפני:

< תנש"א (1991) — במכתב כללי הממוען "אל בני ובנות ישראל, בכל מקום שהם", מתייחס הרבי לניסי מלחמת המפרץ ולמפלתו הפלאית של סדאם חוסיין, ומציין כי בניגוד לניסי חג הפורים, הניצחון הזה היה מלווה בניסים גלויים, לגמרי למעלה מדרך הטבע. כ"ה באדר

1 ספר השיחות תנש"א, חלק ב, עמ' 883

ההקדשות שלכם
מאפשרות את המשך הפצת הגיליון השבועי.
לפרטים נוספים
ולהרשמה לקבלת הגיליון השבועי בדוא"ל
כתבו לנו: sipursheli@jemedi.org

אף שהשתדלנו כמיטב יכולתנו לאמת כל פרט, תוכנם של הסיפורים משקף את דברי הרבי כפי שאלו הובנו בשעתו על ידי השומעים והשתמרו בזיכרונם.

MY ENCOUNTER with the REBBE

ביצוע חברי
THE JEM FOUNDATION
ואתה תצוה... להעלות נר תמיד